

ЛЕКЦИЯ 1

ПЪЛНА СТРУКТУРА НА КОМАНДАТА MODEL ЗА ОПИСАНИЕ НА КОМПОНЕНТИ. МОДЕЛИ НА ПАСИВНИ АНАЛОГОВИ ЕЛЕМЕНТИ

1. ПЪЛНА СТРУКТУРА НА КОМАНДАТА MODEL

```
.MODEL <име на модела> [ АКО: <име на модел прототип> ]  
+ <име на типа>  
+ ( [ <име на параметър> = <value>  
+ [<толеранс>= <value>] ] ...  
+ [ T_MEASURED = <value> ]  
+ [ [T_ABS = <value>]  
+ [ T_REL_GLOBAL = <value>]  
или  
+ [ T_REL_LOCAL = <value> ] ] )
```

1.1. Име на модела

<име на модела>

- Започва с резервираната буква и следва каталожен номер на компонента.
- **Примери:**
D1N4001, Q2N2220.

1.2. Име на модел-прототип

[АКО: <име на модел прототип>]

АКО (A Kind Of)

- Текущият модел и моделът прототип трябва да бъдат от един и същи тип.
- В текущия модел се използват стойностите на всички параметри от модела прототип с изключение на тези параметри, които са дефинирани в текущия модел.

ПРИМЕР:

- модел прототип

```
.MODEL QDRIVE NPN (<списък параметри>)
```

- текущ модел

```
.MODEL QDRV_NEW АКО:QDRIVE NPN (BF=90)
```

1.3. Име на типа

- Резервирана служебна дума, която указва точно типа на компонента;

- В таблица 1 е дефинирано съответствието между компонент, означение и служебна дума за типа на компонента.

Таблица 1.

Тип на компонента (служебна дума)	Означение на компонента	Тип на компонента
CAP	Cxxx	Кондензатор
CORE	Kxxx	Магнитопровод на трансформатор
D	Dxxx	Диод
DINPUT	Nxxx	ЦАП
DOUTPUT	Oxxx	АЦП
GASFET	Vxxx	GaAs FET (N-канален)
IND	Lxxx	Индуктивност
ISWITCH	Wxxx	Ключ, управляван по ток
NJF	Jxxx	Полеви транзистор с N канал
NMOS	Mxxx	MOS транзистор с N канал
NPN	Qxxx	Биполярен транзистор NPN
PJF	Jxxx	Полеви транзистор с P канал
PMOS	Mxxx	MOS транзистор с P канал
PNP	Qxxx	Биполярен транзистор PNP
RES	Rxxx	Резистор
TRN	Txxx	Закъснителна линия
UADC	Uxxx	АЦП
UDAC	Uxxx	ЦАП
UDLY	Uxxx	Цифрова закъснителна линия
UEFF	Uxxx	Тригер (по фронт)
UGFF	Uxxx	Тригер (по ниво)
UGATE	Uxxx	Логически примитив
UIO	Uxxx	I/O модел на цифрово устройство
UTGATE	Uxxx	ЛЕ в трето състояние
VSWITCH	Sxxx	Ключ, управляван по напрежение

1.4. Име на параметър и стойност

<име на параметър> = <value>

- Задава се списък от параметри и техните стойности и ако този списък е празен, PSpice избира стойности на параметрите по подразбиране.

1.5 Толеранс - незадължителен параметър.

[<толеранс> = <value>]

- Задава се спецификация на случайно изменение на параметрите. Използва се за извършване на статистически и Monte Carlo анализи, които се прилагат за изследване поведението на схемата при случайни изменения на параметри на моделите на електрически компоненти, използвани в схемата;
- DEV – дефинира независимо (некорелирано) отклонение на параметрите на устройството, т.е. параметрите на всяко устройство се изменят независимо от параметрите на другите устройства.
- LOT – дефинира зависимо (корелирано) отклонение от параметрите на всички устройства, които използват този модел.

1.6. Температурни параметри на модела

1.6.1. [T_MEASURED = <value>]

- Незадължителен параметър;
- Задава температурата, при която са измерени параметрите, описани в командата .MODEL;
- Тази стойност замества номиналната температура по подразбиране, заложена в PSPICE = 27C°.

1.6.2. [T_ABS = <value>]

- Задава абсолютната (физическата) температура на разглежданото устройство.

$$t^{\circ}_{\text{device}} = T_ABS$$

1.6.3. [T_REL_GLOBAL = <value>]

- Незадължителен параметър;
- Задава промяна по отношение на текущата (глобалната) температура, която се дефинира с команди .TEMP , или .STEP TEMP или .DC TEMP.

$$t^{\circ}_{\text{device}} = t^{\circ}_{\text{global}} + T_REL_GLOBAL$$

1.6.4. [T_REL_LOCAL = <value>]

- Незадължителен параметър;
- Задава промяна по отношение на температурата на модела прототип:

$$t^{\circ}_{\text{device}} = T_ABS(\text{AKO model}) + T_REL_LOCAL$$

1.7. Примери за описание на компоненти с команда .MODEL

а) Дефиниране на моделни параметри на резистор

```
.MODEL RMAX RES ( R=1.5 TC1=0.02 TC2=0.05 )
```

б) Дефиниране на толеранс на моделните параметри на диод

```
.MODEL DLOAD D ( IS=1E-9 DEV 0.5% LOT 10% )
```

в) Дефиниране на моделни параметри на транзистор на базата на модел прототип

```
.MODEL QDRIV NPN ( IS=1E-9 BF = 30 )
```

```
.MODEL QDR-NEW AKO: QDRIV NPN ( BF = 50 IKF = 50m)
```

Текущият QDR-NEW ще използва стойностите на всички параметри от модела прототип QDRIV (например параметъра IS=1E-9), с изключение на стойностите за параметрите, дефинирани в текущия

модел (за параметъра BF ще се използва стойност = 50, а не тази от модела прототип 30, както и за IKF ще се използва стойност = 50m).

г) Дефиниране на температурни моделни параметри на транзистор

.MODEL QNPN_NEW NPN (BF=30 T_ABS = 35 T_MEASURED = 0)

- Моделният параметър BF е измерен при температура 0 градуса;
- Всеки биполярен NPN транзистор, който се обръща към този модел ще има физическа температура на устройството 35 градуса;

д) Дефиниране на температурни моделни параметри на транзистор по отношение на глобалната температура

.TEMP 10 30 50

.MODEL Q_NEW NPN(моделни параметри T_REL_GLOBAL = -5)

- Първата команда дефинира глобалната температура (могат да се използват и другите команди за дефиниране на глобална температура.DC TEMP , .STEP TEMP)и предполага 3 стартирания на PSPICE за 10, 30, 50 градуса.

- Всеки биполярен транзистор, който се обръща към модела Q_NEW се изследва за температури съответно 5, 25 и 45 градуса, защото е дефинирано отклонение – 5 градуса.

е) Дефиниране на температурни моделни параметри на транзистор по отношение на температурата на модел-прототип

.MODEL QNPN_OLD NPN (параметри T_ABS = 20)

.MODEL QNPN_NEW AKO: QNPN_OLD NPN (параметри + T_REL_LOCAL = 10)

- Първата команда дефинира температурата на модел-прототип;
- Температурата на всеки транзистор, обръщаш се към модела QNPN_NEW, ще се определя от температурата на модела-прототип T_ABS = 20 и от относителното изменение T_REL_LOCAL = 10 т.е. температурата на транзистора ще бъде 30 градуса.

ЛЕКЦИЯ 2

МОДЕЛИ НА ПАСИВНИ АНАЛОГОВИ КОМПОНЕНТИ И ПОЛУПРОВОДНИКОВИ ПРИБОРИ

1. Описание на резистор

1.1. Описание с вграден модел

**Rxxx <+възел><-възел> [<име на модел>]
+ <ст-ст на съпротивлението> [TC1 = <value> [,TC2 = <value>]**

където

TC1 – линеен температурен коефициент, TC2 – квадратичен температурен коефициент.

Пример:

R12 5 0 2.4Meg TC1=0.05

1.2. Описание на резистор с команда MODEL

1.2.1. Общ формат на описание на модела на резистор

**.MODEL <name> RES (R=<value> TC1=<value>
+TC2=<value> [,TCE=<value>])**

1.2.2 Параметри на модела на резистор

Параметър	Описание	Стойност по подразбиране
R	мащабен множител	1
TC1	Линеен температурен коефициент [$^{\circ}\text{C}^{-1}$]	0
TC2	Квадратичен температурен коефициент [$^{\circ}\text{C}^{-2}$]	0
TCE	Експоненциален температурен коефициент [%/ $^{\circ}\text{C}$]	0
T_MEASURED		
T_ABS		
T_REL_LOCAL		
T_REL_GLOBAL		

1.2.3 Изчисляване на стойността на съпротивлението при зададени параметри на модела TC1 и TC2

$$R_{\text{sum}} = \text{<ст-ст на съпротивлението>} * R * (1 + TC1 * (T - T_{\text{nom}}) + TC2 * (T - T_{\text{nom}})^2)$$

$$T_{\text{nom}} = 27^{\circ}$$

Пример:

```
R12 12 8 RTEMP 10K  
.MODEL RTEMP RES(R=2 TC1 = 0.02 TC2 = 0.005)
```

1.2.4. Изчисляване на стойността на съпротивлението при зададен експоненциален коефициент TCE

$$R_{sum} = \text{<ст-ст на съпротивлението>} * R * 1,01^{TCE * (T - T_{nom})}$$

Линейният и квадратичният коефициент не могат да се дефинират едновременно с експоненциалния коефициент.

```
Пр.: .MODEL RMODEL RES (R = 3 DEV = 5% TCE = 0.015)
```

2. Описание на кондензатор

2.1. Описание с вграден модел

```
Sxxx <+възел><-възел> [<име на модел>]  
+ <ст-ст на капацитет> [IC = <start value of voltage>]
```

където IC – начална стойност на напрежението върху кондензатора

Пример:

```
C12 2 0 10p IC = 0.5
```

2.2. Описание на кондензатор с команда MODEL

2.2.1. Общ формат на описание на модела на кондензатор

```
.MODEL <name> CAP(C = <value> VC1 = <value> VC2 = <value>  
+ TC1 = <value> TC2 = <value>)
```

2.2.2. Параметри на модела на кондензатор

Параметър	Описание	Стойност по подразбиране
C	Мащабен множител	1
VC1	Линеен коефициент на напрежението [V^{-1}]	0
VC2	Квадратичен коефициент на напрежението [V^{-2}]	0
TC1	Линеен температурен коефициент [$^{\circ}C^{-1}$]	0
TC2	Квадратичен температурен коефициент [$^{\circ}C^{-2}$]	0

Във всички модели задължително участват:

T_ABS, T_MEASURED, T_REL_LOCAL, T_REL_GLOBAL

2.2.3. Изчисляване на стойността на кондензатора при дефинирани параметри

$$C_{sum} = \text{<capacity value>} * C * (1 + VC1 * V + VC2 * V^2) + (1 + TC1 * (T - T_{nom}) + TC2 * (T - T_{nom})^2)$$

V – стойност на напрежението върху кондензатора по време на преходен процес

3. Описание на бобина

3.1. Описание на бобина с вграден модел

**Lxxx <+възел><-възел> [<име на модел>]
+ <ст-ст на индуктивността> [IC = <start value of current>]**

където **IC** – начална стойност на на тока през бобината

Пример:

L12 1 0 12m IC = 20u

3.2. Описание на бобина с команда MODEL

3.2.1. Общ формат на описание на модела

**.MODEL <name> IND (L = <value> IC1 = <value>
+ IC2 = <value> + TC1 = <value> TC2 = <value>)**

3.2.2. Параметри на модела на бобина

Параметър	Описание	Стойност по подразбиране
L	Мащабен множител	1
IC1	Линеен коефициент на тока през бобината [A ⁻¹]	0
IC2	Квадратичен коефициент на тока през бобината [A ⁻²]	0
TC1	Линеен температурен коефициент [°C ⁻¹]	0
TC2	Квадратичен температурен коефициент [°C ⁻²]	0

Във всички модели задължително участват:

T_ABS, T_MEASURED, T_REL_LOCAL, T_REL_GLOBAL

3.2.3. Стойност на индуктивността при зададени параметри на модела

$$L_{sum} = \text{<inductivity value>} * L * (1 + IC1 * I + IC2 * I^2) + (1 + TC1 * (T - T_{nom}) + TC2 * (T - T_{nom})^2)$$

I - стойност на тока през бобината по време на преходен процес

ОПИСАНИЕ НА ПОЛУПРОВОДНИКОВИ ПРИБОРИ

1. Описание на диод

1.1. Обръщение към модела на диода

**Dxxx <в. анод> <в. катод> <име на модел>
[<коэф. на кратност AREA>]**

AREA служи за имитиране на паралелно включени еднакви прибори

1.2. Общ формат на описание на модела на диод

.MODEL <име на модел> D ([<параметри на модела>])

Пример:

D12 1 0 D1N4001

Стандартни библиотеки с модели на диоди:

**diode.lib
ediode.lib
jdiode.lib**

2. Описание на биполярен транзистор

2.1. Обръщение към модела на биполярен транзистор

**Qxxx <в. колектор> <в. база> <в. емитер> [<възел на
подложката>] + <име на модел> [<коэф. на кратност AREA >]**

2.2. Общ формат на описание на модела на биполярен транзистор

**.MODEL <име на модел> NPN ([<параметри на модела >])
.MODEL <име на модел> PNP ([<параметри на модела >])**

Пример:

Q3 5 12 8 Q2N2220

Стандартни библиотеки с модели на биполярни транзистори:

**bipolar.lib
ebipolar.lib
jbipolar.lib**

3. Описание на полеви транзистор

3.1. Обръщение към модела на полеви транзистор

**Jxxx <drain> <gate> <source> [<възел на подложката>]
+ <име на модел> [<коэф. на кратност AREA >]**

3.2. Общ формат на описание на модела на полеви транзистор

**.MODEL <име на модел> NJF ([<параметри на модела >])
.MODEL <име на модел> PJF ([<параметри на модела >])**

Пример:

J1 5 12 8 J2N3370

Стандартни библиотеки с модели на полеви транзистори:

**jfet.lib
ejfet.lib,
jjfet.lib**

4. Описание на MOS транзистор

4.1. Обръщение към модела на MOS транзистори

**Mxxx <drain><gate><source> <възел на подложката>
+ <име на модел> [W= <value>] [L= <value>]...**

4.2. Общ формат на описание на модела на MOS транзистори

.MODEL <име на модел> NMOS ([<параметри на модела>])

.MODEL <име на модел> PMOS ([<параметри на модела>])

Пример:

M1 5 12 8 2 M2N6659

Стандартни библиотеки с модели на MOS транзистори:

**pwrmos.lib,
jpwrmos.lib,
motormos.lib**